

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésénél
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 27.

Politika és — kenyér.

A vallásszabadságnak a politikában egyedül elfogadható definitiója az, hogy az államban vallásszabadság csak akkor lehet, midőn az állampolgárt a maga vallási meggyőződésének nyílt megvallása és követése következtében sem társadalmilag, sem jogilag semminemű előny és semmi nemű hátrány nem éri. A hangsúly természetesen inkább a hátrány szóra esik, mert sokszor van eset reá, hogy az állam életével évezreden át összeforrott egyházak, közjogi előnyöket élveznek a nélkül, hogy más felekezeti polgárok ezen kiváltságok következtében kárt szenvednének.

A politikai szabadság azonban föltétlenül abban áll, hogy politikai meggyőződésének megvallása, annak hirdetése és követése miatt egyetlen egy polgár se juthasson igazolhatatlan előnyökhöz, sem pedig kité. e ne legyen társadalmi és jogi hátrányoknak.

A megbukott szabadelvű pártnak harmincz esztendőn keresztül fölve az volt, hogy; »Tarts velem, mert különben megfojtalak.« Ez az elv minden politikai szabadság letiprása és mondjuk ki kereken, nemcsak veszedelmes, de becstelen kiguyolása is.

Hogy lehet ott alkotmányosságról és szabadságról beszélni, ahol a közhivatalnok, a tanár, a pap, az ügyvéd, az or-

vos, mindennapi kenyerét és családjá megélhetését csak úgy biztosíthatja, ha lelkiismerete ellen szavaz és veszteget?!

Hogy lehet szabadságról és alkotmányosságról álmodni ott, ahol a munkás és az iparos kenyerét és munkáját veszíti el azért, mert lelkiismerete és belátása nem engedték, hogy a kormány pártjára szavazzon.

Ámde mi nálunk harmincz év óta politikai dogma, hogy a mindennapi kenyeret hozzá kell kötni a politikához annyira, hogy a ki más politikai meggyőződést követ, mint hatalmas munka és kenyér adói, hát azt teljes joggal meg lehet fosztani állásától, kenyerétől, sőt még becsületétől is.

Hála Istennek ez a rendszer megbukott. Magyarország vissza van adva önmagának.

Ámde jól lesz a frissen hantolt sir mellé fegyveres öröket állítani, nehogy néhány nap múlva feltámadjon a nagy halott, mert ha még egyszer erőre kap, mindnyájunknak legyen az Isten irgalmas és kegyelmes.

Hiszen ime a bárósítások, nemesítések és sinekurák osztogatása még mindig tart, mert a kormány megbukott ugyan, de fejfáján ott diszeleg a felírás: »A boldog feltámadás reményében!« És milyen jó is lesz találkozni a feltámadás után a sok kicsiny és nagy urakkal, akiket a kormány teremtett a saját képére és hasonlatosságára.

Még nagyobb lenne azonban a baj,

ha e kormány szelleme átragadna az ellenzékre, amely ma az ország sorsát kezében tartja. Ha az ellenzék is kormányra kerülve elragadtatná magát és azon szerencsétlen polgárokat, akiket a megélhetés kényszere a bukott kormány szekeréhez kötött, társadalmi és politikai téren üldöznék, összes politikai szabadságunk és alkotmányosságunk továbbra is hazugság maradna. Nem hisszük ugyan, hogy ez bekövetkezzék, de — emberek vagyunk és a bosszunak édes a vágya.

Még füleinkben zúgnak a szivig ható sértések, rágalomok, hazugságok, dalok, melyekkel a t. szabadelvűség diszvirágai bennünket elhalmoztak. Még nem felejtettük el az árulkodásokat, melyekkel a hivatásszerű denuncziások éppen úgy, mint a fogadatlan spiczlik, az ellenzék pártjaihoz tartozó polgárokat és azok családait kenyerüktől akarták megfosztani! Igazán bűnös és nyomorult korszaknak értünk végére és nincs rajta mit csodálkozni, ha az emberi szenvedély a maga felindulásában a nagy halottnak a sirjánál is ökölbe szoritja kezét.

De ha ellenzéke voltunk eddig a magyar alkotmányosság elnyomóinak, maradjunk ellenzéke ezután is az ő bűneiknek, pláne most, mikor látjuk, hogy még legyőzetésük után is, áthelyeztetik, szemmel tartják és zaklatják az ellenzéki tisztviselőket, fenyegetik és elbocsátják az ellenzéki munkásokat s terrorizálják az ellenzéki iparosokat és kereskedőket. Ha az ellenzék is követné ezt a példát, az

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az utolsó Montmocassin.

Ira: Octave Pradels.

A fiatal De Montmocassin Hugó gróf nagyon bosszus volt s unatkozott. Égetően érezte a szükségét, hogy nagystilű életet éljen, de vágyának kielégítésére nem volt egy garasa sem.

Az öreganyjánál nevelkedett fel, Montmocassin márkinénál, akinek milliókra rugott a vagyona, de amellet fősvény volt, mint az ördög. Hugó volt az egyetlen örököse. De a márkinékban nemcsak a fősvénység volt hatalmasan kifejlődve, hanem a büszkeség is. Szentül hitt a saját kékvérűségében, kasztjának fensőbb-ségében, s mindig kész volt a pénzt sőt az életét is föláldozni, hogy megóvja a Montmocassin nevet minden még oly csekély föltől is.

Unokája, Hugó, aki utolsó sarja volt a Montmocassin-törzsnek, ami a fizikai tulajdonságait illetve, azokkal teljesen kielégítette a néniét. Az öreg magában sokszor ráképzelté uno-

kájára az ősei vaspánczéját és fegyverzetét és úgy találta, hogy egészen ráillenenek.

De a lelki tulajdonságaival Hugó egészen kétségeejtette az öreganyját. Közönséges emberekkel társalgott, bankárokkal, művészekkel, burzsoa-népséggel. Ennek folytán azután a márkiné könyörtelenül zárva tartotta az erszényét ez előtt az elfajult sarjadék előtt.

Hugó minden lehetséges cselet kigondolt, hogy megpuhítsa a nagynénjét. De egy sem sikerült. Egy álmatlan éjszakán végre azt hitte, megtalálta a módot, amelylyel a fősvény öreg hölgyet pénzadásra bírhatja.

A márkiné minden csütörtökön szokta fogadni a Faubourg St Germain fine fleurjét. Csak a tisztáknak volt joguk a belépésre, azoknak, akiknek a czimere mocsoktalan volt. A márkiné még a nemességet is úgy megválogatta és kiselejezte, mint szakácsné a lencsét. Csupa öregek voltak együtt, valóságos pergamentszerű arcok, mintha a régi lovagvárak családi képtáráiból szálltak volna alá ide; volt egypár fiatal leány is, nem szépség nélkül való, de min-

degyik hijával az igazi fiatalságnak, jókedvűségének. S végül elszokott látogatni a márkinénihoz egy akadémikus is, akinek csak azért volt megengedve a bejárás, mert előadásokat szokott tartani az estéken. Ez az egész társaság a megtestesülése volt az ósdi, elpenészedett, szűkkeblű világnézetnek...

Arra az álmatlan éjszakára következő csütörtökön Hugó a fogadóestén nagyon illetlen módon ásitozni kezdett, de egyébként föltette szeretetreméltónak mutatta magát, sokat társalgott s a leányos anyák ugyancsak szemügyre vették, mert mindnyájan szerették volna megcsipni maguknak a Montmocassin s az öreganyja milliói miatt...

Éppen az akadémus tartotta az előkelő társaságot, az ékesenszólása büvkörében. Dicsőítette a nemesség isteni eredetét s azt állította — ő, akit egyszerűen Duveaunak hívták! — hogy csak a legtisztább vért nemesség képes megérteni, hogy mi a szép és az igaz; hogy az atavizmus által az ősök erényei az utódokban erősen érvényre jutnak s hogy minden nemes-

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTELLER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.

(Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

Szövetekméterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi öltönyöket*, s minden e szakbavágó ruhaneműket. — *Női costumöke* valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

a kis társadalmi békeségünk is a mi még meg van, évtizedekre tönkre lenne téve.

Senkinek sincs joga semmiféle előnyhöz, sem a társadalomban, sem a politikában, csak annak, aki jellemmel párosult tehetséggel és szorgalommal munkálkodik, hogy hasznára legyen a köznek és dicsőségére az Istennek

Ez legyen az ellenzéknek vezéreszméje, mert ez az ország csak akkor lehet boldog, ha benne a mindennapi kenyérünket nem a politikai szerencse vadászokkal és rebach-lovagokkal való pajtáskodás és jogtipró hatalmaskodók előtt való gyáva meghunyászkodás által szerezzük meg, hanem becsületes munkával, amelyhez a politikának semmi köze.

Megirtam ezt a cikket, mintha már a bukott rendszer végleg elvolna temetve. Hazánkban azonban vannak még nagy és hatalmas ellenségei, akik reánk zudítják újra az egész szabadelvű érdek szöveteit. Mit fogunk akkor tenni?

Folytatjuk a küzdelmet ott, ahol elhagytuk, engesztelhetetlenül, irgalom nélkül, teljes önfeláldozással, mignem megálátatjuk a gőg és letiportatik a szellemi rabszolga kereskedők érdekszöveteit.

Mert, vagy áttudjuk vinni a köztudatba azt, hogy a megélhetésnek semmi köze a politikai jogok szabad gyakorlásához; és ekkor a szabadelvűség romjain szabad lesz a haza, — vagy erre nem leszünk képesek és akkor nincsen olyan szabadelvű erőszakos kormány és és nincsen olyan katonai uralom, amelyet megne érdemelnénk. Amely nemzet nem becsüli meg a saját politikai szabadságát, csak szégyenletes bukást érdemelhet.

Gedeon.

A vezérő bizottság álláspontja.

A szövetkezett ellenzék vezérő bizottsága vasárnap ülést tartott melyen azt az álláspontot foglalta el, hogy az eddigi megállapodásokhoz ragaszkodva, várakozni kell a további eseményekre legalább addig, amíg az uralkodó gróf *Andrássy elterjesztése* dolgában dönt és a döntésről a bizottság értesül.

Tervezték hogy a szövetkezett ellenzék újabb feliratot szerkesztszen és hogy az országot újabb kiáltványban felvilágosítsa a helyzetéről. A tervet azonban ezuttal nem valószínűsítették meg és praktikusabbnak tartották a várakozást.

Erősen folyik a kapacitálás a kivánságok mérséklése irányában, hogy az alkalmaf legalább némely gazdasági és belügyi előnyök szerzésére használják fel.

A vezérő-bizottság értekezlete két óráig tartott. A legközelebbi értekelet idejét nem állapították meg, hanem annak összehívását Kossuth Ferenczre, a szövetkezett ellenzék elnökére bízták.

Az értekelet tanácskozálnak tartalmáról Kossuth Ferencz értesíti gróf *Andrássy* Gyulát.

A fumei kormányzó felmentése.

A király báró *Rosner* Ervin belső titkos tanácsost a fumei- és magyar-horvát tengerparti kormányzót eddig viselt díszes állásától felmentette. Erdemei elismerésül pedig a *Ferencz József*-rend nagykeresztjét adományozta neki.

A kivándorlás ellen.

A belügyminiszter felhívja a törvényhatóságok figyelmét arra, hogy Európaszerte, különösen az Észak-Amerikába irányuló kivándorlások az utóbbi hónapokban már oly mérvet öltöttek, hogy a kivándorlókkal zsúfolt hajók napokig kénytelenek *New-York előtt vesztegetni*, míg az ottani kormány biztosságának vizsgálata tart.

A kivándorlók közül nagyon sokat nem engednek partra szállani, mert kívül róluk,

hogy szerződött munkások. Sokat pedig azért utasítanak vissza, mert állítólag Amerikában élő rokonuknak általuk bementett czime nem helyes. Az ilyként visszautasítottakat a hajó azután vissza hozza Európába. Azonkívül a nagymérvű munkás bevándorlás miatt a munkabérek is nagyot estek és így a munkaviszonyok is kedvezőtlenek. Miért is különösen a szegényebb néposztály valóban a *legkétségbeejtőbb lépést teszi*, midőn a jelenlegi viszonyok között *Amerikába kivándorol*.

A Nagyváradi Takarékpénztár közgyűlése.

A magyar vidéki pénzüzetek legkiválóbbjai között is előkelő helyet vívott ki egy fél-századnál régebbi derekas működésével a Nagyváradi Takarékpénztár s tapintatos, célrányos és buzgó munkával különösen e város és megye közgazdasági életében vezérszerepet vívott ki. A gazdag, nagyforgalmu intézet különösen az utóbbi két évtizedben nemcsak hatalmas föllendülésével, hanem a pénzpiacdon domináló tevékenységével s a hitelviszonyok javítására irányzott törekvésével oda fejlődött, hogy méltó példaként állítható a többi pénzüzetek elé.

A Nagyváradi Takarékpénztár vasárnap tartotta ötvennyolczadik évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentése, mint az előző években, most is fényesen igazolja azt az elismerést és kitűnő hírnevet, amelynek a pénzüzetet a legszélesebb körben örvend s megvilágítja azt a kitűnő szellemet, amely az intézet vezetését irányítja.

A jelentés visszapillantást vet az intézet utóbbi 20 évére s rámutat azon fényes eredményű fejlődésre, amit e husz év alatt elértek. A két évtized alatt az intézet vagyona több mint egy millió koronával szaporodott a betétek pedig hat millióról 14 millióra emelkedtek. A tekintélyes összegű osztalékok mellett husz év alatt jótékony célra 63 ezer koronát adott a takarékpénztár.

A mult évi nyomott közgazdasági és pénz-

ifjában újra föl lehet lelteni az ősök kiváló sajtóságait . . .

A feszes társaság helyeslő mormogásából egyszerre kicsendült a Hugó gunyos hangja: — Hohó! Ez még nincs egészen bebizonyítva.

Minden tekintet ráirányult, mintegy magyarázatot követelve tőle ezért a kételkedésért, amely ezen a helyen szinte istenkáromlásnak hangzott. Naiv hangon adta meg a feleletet Hugó a néma kérdésre:

— Mert ha igaz az, amit ez az ur mond, hogy ősünk nem vitték magukkal a sirba minden lelki tulajdonságukat, akkor fel kell tennem, hogy a családomban, van, vagy lesz egy bandita . . .

— Ohó! — hangzott fel minden oldalról. Az öreg márkiné, valami rettenes dologtól félve, amit az unokája most mindjárt mondani fog, elsápadt a festék alatt.

— Ugy van! — folytatta Hugó nagy lelki nyugalommal, — a tizenegyedik században egyik ősöm, Montmoccassin Ogier báró a Cevenneken levő várkastélyban úgy állt, mint a többi hatalmas és dacos vazallusa a királynak. Hébe-korba lement apródaival s csatlósaival a

sikságra, rabolt, megsarcolta az utasokat s amerre járt, romhalmok s leégett falvak jeleztek az útját. Duveau ur elméletete szerint tehát valamelyik utóda örökölte ennek a nagyszabásu utonállónak a tulajdonságait . . .

A márkiné hangosan felsikoltott s ott a felháborodott társaság közepette elájult, Hugó pedig iparkodott fejutni a szobájába, amely a palota másik emeletén volt.

Másnap reggel még a reggel előtt megjelent nála a komornyik s tudatta, vele hogy a márkiné várja. Hugó ajkán mosolylyal lépett be az öreganyjához.

— Uram, kezdte a márkiné, reszketve a haragtól, — ön tegnap olyan kijelentésre ragadtatta magát, amely az egész világot felháborította?

— Én?

— Igen, ön! Lehetséges-e, hogy egy Montmoccassin azt a dicsőséggel teljes nevet, amelyet hord, úgy meggyalázza?

— De hisz sokszor a szememre vetette nagyanyám, hogy nem veszek részt a társalgásban. Örömet akartam szerezni önnek . . .

— Elég! A magaviselete méltatlan volt!

Ezentul egyedül fogok társaságba járni, ön az én fogadóestéimen sem jelenik meg!

— S mit fogok cselekedni?

— Mehet, ahova akar!

— S fog pénzt adni?

— Nem!

— Akkor nagyon sajnálom. Ezentul is el fogok menni mindenhova, ahova nevem megnyitja számomra az ajtót, s úgy fogok beszélni, ahogy gondolkozom . . . Majd meghalja ma este Albraczadabrá grófnénál . . .

A márkiné a haragtól tájékozva ment ki a szobából s megesküdött, hogy egy krajczárt sem ad az öcscsének. De a szobájában megdondolta magát, ismerte Hugó dacos és kötekedő természetét. S végre is küldött neki huszonöt Lajos-aranyat azzal a kikötéssel, hogy sehova sem fog vele társaságba menni.

S ettől fogva Hugó minden héten megkapta a huszonöt Lajos-aranyat, amelylyel tudott magának kárpótlást szerezni a fogadóesték gyönyöreirért.

Igy értékesítette De Montmoccassin Hugó gróf az ősét. Duveaunak alighanem mégis igaza volt.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszűnik az éjjeli izzadási. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.—

Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

viszonyok dacára az elért eredmény a takarékpénztár eddigi életében a legfényesebb, amennyiben az összforgalom 87,182.607 korona, a tiszta nyereség pedig 213,305 korona.

Ez a fényes eredmény az igazgatóság, de különösen dr. *Hoványi Géza* vezérigazgató érdeme, aki szakképzettsége, széles körű ismereteivel, tudásával s fáradhatlan buzgalmaival vezette az intézet ügyeit s méltán rászolgált a részvényesek részéről kifejezett elismerésre és köszönetre.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Sal Ferencz elnökölt.

Jelen voltak: Fetser Antal, dr. Hoványi Géza, dr. Baróthy Akos, dr. Konrad Márk, dr. Bozóky Alajos, Hlatky Endre, dr. Márkus László, Jancsó Dezső, Ficzek Lajos, dr. Hoványi Gyula, dr. Mayer László, Papp Imre, Keller József, Schweiger Ede, Böszörményi Géza, Huzella Gyula, Csobánézy Lajos, Sternberg László, Kovács Béla, id. Rimanóczy Kálmán, Petry Gyula, Szödényi Nándor, Várady Ödön, Sonnenfeld Zsigmond, Fényes Manó, Kaczián Károly, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Székely Sándor, Markovits Sándor, Hanzély István, Kovács Dénes, Frankó Endre, Gyöngyössi István, Agoston Péter, Stocker József, Gyöngyössi István, Fássy Lajos, Sebestyén Lajos, Hoffmann Henrik.

A közgyűlés megnyitása után Sal Ferencz elnök konstatálta, hogy 50 részvényes lett 160 részvényt s jelen van 38 részvényes, 144 részvény képviselőjében. A közgyűlés kellemeg lett hirdette. Szavazatszedőkül kijelölte dr. *Hoványi Gyulát*, *Fetser Antalt* és *Fényes Manót*.

Az igazgatóság jelentése.

Ezután dr. *Hoványi Géza* vezérigazgató felolvasta az igazgatóság jelentését, melynek főbb adatait a bevezetésben érintettük. Kiemeljük még belőle a következőket:

Bejelentjük, hogy az intézet 50 éves fennállása alkalmából tett 10.000 koronás alapítványtöke félretétele céljából jövedelem felosztási tervet tünkben 2000 korona javadalmazását hozzuk avaslatba; az év folyamán ez alap kamatát keresk. iskolai tanuló segélyezésére kívánjuk fordítani.

Bejelentjük, hogy intézetünk örvendetesen emelkedő fejlődése a személyzet szaporítását teszi szükségessé, valamint azt is, hogy a tisztviselők biztosítása érdekében egy oly szolgálati pragmatika megállapításán dolgozunk, melynek alapján az eltöltött évek számához képest bizonyos meghatározott időszakokban a fizetés meghatározott összeggel emeltessek, ugyanazon állásban maradás esetén is. Ezen javaslatunkat a szükséghez képest vagy még az év folyamán tartandó rendkívüli közgyűléshez, avagy legkésőbb a jövő évi rendes közgyűléshez fogjuk beterjeszteni.

Esek után indítványozzuk, hogy a 250.558 korona 41 fillér jövedelemből fordítsassék:

Leírásokra 37.252 korona 93 fillér.

Jótekonycélra 2500 korona.

Intézeti nyugdíj-alap gyarapítására 4000 korona.

Igazgató, felügyelők és vezérigazgató jutalékául 33.335 korona 48 fillér.

Tisztviselők jutalmazására 5000 korona.

Tartaléki alapok gyarapítására 82.420 korona.

Jubileumi alapra 2000 korona.

Osztalékul részvényenként á 280 korona 84.000 korona.

Sal Ferencz,

kir. tanácsos, igazgatósági elnök.

A mérleget a jelentéssel együtt tudomásul vették.

Fetser Antal kanonok emelkedett ezután szólásra.

A jelentés oly fényes eredményt tüntet fel, mely méltó a régi takarékpénztár nagy múltjához s a legszebb reményeket mutatja a jövőre; elismerés illeti érte az igazgatóságot, vezérigazgatót és a felügyelő-bizottságot. De ennél még többet kíván, mikor az összes részvényesek nevében indítványozza, — hogy az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak, de különösen a vezérigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak.

A jelen voltak éljenzéssel elfogadták az indítványt.

Tudomásul vették a vezérigazgatónak a nyugdíjalapról szóló jelentését, amelyből kitűnik, hogy a nyugdíjalap állaga 173,486 kor. 67 fillér.

Végül a választásokat ejtették meg a következő eredménnyel:

Beadatott 37 részvényes által 136 szavazat s megválasztottak:

Igazgatósági elnök: Sal Ferencz (136 szavazattal.)

Igazgatósági tagokká; Frankó Endre, Hlatky Endre, Huzella Gyula, Kovács Béla (136—136 szavazattal.)

Felügyelőkké: Böszörményi Géza (136 sz.), Lopusny Gyula (129 szav.), Papp János (135 szavazattal.)

Póttaggá: Dr. Gyöngyössi István (130 szavazattal.)

Napibiztosokká: Kaczián Károly, Lakatos Antal, Papp Imre, Szödényi Nándor, Zathureczky Albert (136—136 szav.)

Az eredmény kihirdetése után a közgyűlés véget ért.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estélye.)

Tóth Béla hibát talál — a zsidókban.

Csoda esett. Tóth Béla, aki úgy ír önmagáról, hogy *unter Juden selbst verjudeter Soldschreiber*, vasárnap a Pesti Hirlapban csodát követett el. Hibát fedezett fel az ortodox zsidóságban.

Megírja róluk, hogy az ortodox zsidók országos kongresszusára becsődült egy csomó idegen. Hogy náluk még ma is káromlás a magyar beszéd. Hogy a rabbik műveltsége emelendő, még pedig magyar irányban. És hogy a zsidók kisembereinek megmagyarosítása körül «rettentő mulasztások történtek és történnék ma is.»

Ne feledjük, hogy ezeket Tóth Béla írja, még pedig a Pesti Hirlapban. De még egyebet is ír: «Önök még ma is viselik ezt a gyalázatos jegyet (a sárga foltot). *Az idegesség ez.* A külön szokások és a külön nyelv.» «Táruljon ki a zsinagógák kapuja a magyar nyelv előtt!» Tehát még zárva van. S ezt hitelesen megállapítja Tóth Béla, ein unter Juden selbst verjudeter Soldschreiber.

Jó lesz ezt a koronatanuságot följegyezni s ha majd a viczkánczó liberális lapocskák Magyarországon a keresztény jelleg szükségességét kétségbe vonják, oda tartjuk eléjük az ő verjudeter irótársuk, Tóth Béla tanuvalomását.

* **A szinügyi bizottság ülése.** Nagyvárad szinügyi bizottsága ma, kedden délután 3 órakor ülést tart, melynek tárgya a Szigligeti-színház márcziusi műsorának bemutatása lesz. Az ülésre a bizottság elnöke a következő meghívót bocsátotta ki:

A szinügyi bizottság tagjait tisztelettel kérem, hogy folyó hó 28-án, kedden d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó bizottsági ülésre megjelenni sziveskedjenek. A gyűlés tárgya: Somogyi Károly szinigazgató a márczius havi műsor tervezetét bemutatja. Kelt Nagyváradon, 1905. február 27. Dr. *Hoványi Géza*, bizottsági elnök.

* **Körjegyzőség Hájón.** Biharmegye alispánja Rontó, Hájó, Betfia községek kérelmére s az újból fellendült országos hírű Szent László gyógyfürdőt az ország minden részéből ezrével fölkereső vendégek érdekei — s a könnyebb közigazgatási felügyeletre tekintettel a jegyzői kör legtávolabbi részén Csehi községben lakó körjegyző székhelyét a szövetkezett községek központján levő Hájó községbe helyezte át.

* **Uj nemesek.** A király *Tarnay Gyula* dr. Borsod vármegye alispánjának a «mezőkövésdi» előnévvel, és *Deutsck Antal Pester Loyd* a közigazgatási rovatvezetőnek a *Nemesmihályfalvai* előnévvel a magyar nemességet adományozta.

* **Akczió a ker. betegsegélyző pénztár ellen.** Említettük, hogy felhívásokat bocsátott ki a kerületi betegsegélyző pénztár tagjainak egy része, egy gyűlés érdekében. A tüzoltó láktanya termében vasárnap délután tartották meg a gyűlést, *Girand Árpád* rendőrkapitány jelenlétében. Mintegy 200-an gyűltek össze, tulnyomólag fiatal kereskedelmi segédek és tanoncok. Elnökké: Siter J. választották. *Davidovits S.* kereskedősegéd volt a hivatalos szónok. Hosszu beszédben fejtegette, hogy a nagyvárad kerületi betegsegélyző pénztár nem a tagok érdekében, hanem éppen ellenkezőleg működik s a főczél, hogy minél több fizetést huzzanak. A betegeket az orvosok elhanyagolják és a kórházba utasítják. A befolyó évi 100.000 koronából alig 40.000 koronát juttatnak a tagok gyógyítására és segélyezésére. A márczius 26-iki közgyűlésen más vezetőséget és kiküldötteket választanak s ezért tömörüljenek. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint teljesen új vezetőséget, szigorú ellenőrzést és szabad orvosválasztást kívánnak. A gyűlés végén még *Sicherinnann* szocialista beszélt.

* **Több kereskedő panasza.** Több Zöldfa-utcai kereskedő panaszt emelt a rendőrségnél miatt, hogy egyes Zöldfa utcai kereskedők az üzlet elé az utcára kiállított alkalmazottaikkal becsalogattatják a vevőket az üzletbe, sőt a másüzetbe igyekező vevőt valóssággal megakadályozzák utjában és betérítik saját üzletükbe. A főkapitány utasította a rendőroket, hogy az ily erőszakos eljárás elkövetőit tettenérés esetén kísérjék be a rendőrségre, hol az illetőt megbüntetik.

* **Fakereskedők és fuvarosok vi-szálykodása.** A tüzfát szállító fuvarosok még

Uj modern férfi szabó-üzlet Nagyvárad, Színház-u. (Dr. Adorján-ház.)

A tavaszi és nyári idényre

hol a legmagasabb igényeknek megfelelő, mindenkor a legutolsó divat szerint, a legszebb kivitelben készült divatos szabásu uri öltönyöket

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam

ajánlom a legdivatosabb, finom hazai-, angol-, francia-, skót-, Hemspon-kelmékből felszerelt

valamint mindentéle sport- és Livré-öltözeteket a legújabb angol szabással állítok elő.

kiváló tisztelettel: **Harmathy István, férfi-szabó.**

dús raktáromat,

A nálam készült ruhákat díjmentesen vasalom.

mult hét folyamán írásban kérték a helybeli tűzifa kereskedőket, hogy a takarmány megdrágulására és a nehéz megélhetés, viszonyokra való tekintetből a szállítási díjtételeket emeljék fel — és pedig olyként, hogy az olasz-i berakodó helytől a szállítási díj köbméterenként 60 fillér legyen, — a velencei berakodó helytől pedig 70 fillér, suly szerint szállításként pedig az olasz-i berakodótól métermázsánként 14 fillér a velencei berakodótól pedig 16 fillér legyen, a tűzifa kereskedők nem hajlandók ezen díjak fizetésére, a fuvarosok pedig sztrájkka-fenyegeti őket. Az ügy már a főkapitány elé került, aki úgy a fakereskedők mint a fuvarosok bevonásával közös tárgyalások alapján keresi a békés megoldást. *Gümö* János azonban nem volt megelégedve a békés tárgyalásokkal, hanem ötdöd magával ma délelőtt a Friedmann és Schwartz féle fatelepre ment és az egyik fuvarost megtámadta, mivel az olcsóbb díjért vállalt fuvar. A szó vitából kerekedett verekedésnek a rendőrség vetett véget és *Gümö* éket előállította. Az eljárást a rendőrség megindította.

* **Kitüntetett miniszteri tanácsos.** A király *Lerman* József honvédelmi miniszteri tanácsosnak sok évi hű és sikeres szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

* **Vasuti állomás a Nagypiaczon.** A nagyvárad közuti vasut már korábban kérte, hogy a közuti vasut mostani állomása a Nagypiacz-téren a mostani helyén meghagyassék. A városi közgyűlés azonban ezen kérelmet elutasította, s az új fel- és leadási állomás a régi sertés vásártéren jelöltetett ki. A közuti vasut most újabb beadványt intézett a városhoz, amelyben a kereskedők érdekében kéri, hogy az új fel- és leadó állomás hagyassék meg jövőre is a Nagypiacz-téren, de a mostanítól keletre 150 méterrel odább.

* **A Biharmegyei Takarékpénztár a város jótékony intézményének.** A Biharmegyei Takarékpénztár a mult évben elért nyereségből a nemrég megtartott közgyűlés határozatából kifolyólag a városi árvaház czéljaira 150 koronát juttatott el a polgármesterhez, valamint a városi gyermekórháznál korábban létesített 2000 koronát ágyalapítvány második részletképen 200 koronát fizetett be.

* **Magyarok ellen izgatásért elítelt ev. esperes.** *Lipto-Rózsahegy*, febr. 27. A lipító-rózsahegy kir. törvényszék *Csobhda* Pál ev. esperest a magyar nemzetiség ellen elkövetett izgatás miatt hat havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre, valamint 1500 koronát meghaladó perköltségek fizetésére ítélte el. Az ítélet ellen úgy a kir. ügyész, mint a védő felebezett.

* **Esküvő.** Stern Herman törvényhatósági bizottsági tag, az Emke kávéház tulajdonosa és nejének leánya Szeréna holnap szerdán déli fél egy órakor tartja esküvőjét *Balázs* Gyulával Turkeve város fiatal mérnökével.

* **Házi ünnep a hadapródiskolában.** A honvédhadapródiskolában minden évben házi ünnepséget rendeznek abból az alkalomból, hogy a II. éves növendékek ezer nap mulva tiszték lesznek. Az ünnepélyt az idén e hét szombatján tartják meg szép műsorral. Lesz ének, szavalt, zeneszám. A részletes műsort legközelebb közöljük.

* **Körjegyzőválasztás.** Bihar-Ilye községben tegnap körjegyzőt választottak. A választást *Csanády* Jenő nagyszalontai főszolgabíró vezette. A bizalom a bihar-ilyei eddigi

helyettes jegyző *Porumb* Kornél felé fordult, ki általános megalázkodásra vezette eddig is a körjegyzői hivatalt. A negyvenöt választóegyhangelag *Porumb* Kornélt óhajtott Bihar-Ilye község s körének jegyzőjévé s a főszolgabíró ily értelemben motidta ki az eredményt.

* **A sztrájkoló vasutasok fölmentése.**

A vasuti sztrájkot követő bünygyi tárgyalások — mint ismeretes — legnagyobbbrészt felmentéssel végződtek, aminek főoka az, hogy a vádbeli cselekményeket nem lehetett rájuk bizonyítani. A bünygyi tárgyalásokkal párhuzamosan folytak a fegyelmi vizsgálatok is. Ezek a vizsgálatok körülbelül egy hónappal ezelőtt értek véget, a politikai események azonban annyira lefoglalták a miniszter idejét, hogy a döntésnek késnie kellett. Mint egyik budapesti estilap legújabb számában írja: *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter tegnap hozta meg a sztrájkoló vasutasok fegyelmi ügyében határozatot, amely szerint mind a száznegyvenkilenz vád alá helyezett vasutast felmentette.

A 149 vádlott között ott vannak a sztrájkvezérek, az ugynevezett tizenhárom-bizottság tagjai is, akik elsősorban voltak vádlottak. Ezek a következők: *Siede* Arthur, *Sarlag* János, *Faludy* József, *Lorben* József, *Turcsányi* József, *Breuer* Ferencz, *Komlós* Manó, *Jovanovics* Miklós, *Potincza* Lajos, *Kardos* Antal, *Kacsóh* Gyula, *Vereb* Mihály. Ugyiszintén köztük van a tizenhárom-bizottság elfogatása után alakult második sztrájk-bizottság elnöke, *Szemányi* Péter Pál és jegyzője, *Veress* Sándor. A felmentés természetesen magával hozza azt is, hogy valamenyien visszanyerik állásukat és nyugalmukat.

* **Reklám-padok Nagyváradon.** *Szepesi* Sándor fővárosi vállalkozó ajánlatot tett Nagyvárad városának, hogy hajlandó az itteni sétaterekre kényelmes padokat felállítani, ha arra csinos reklám táblákat alkalmaz. A városi tanács a szerződést megkötötte, azzal, hogy 15 évig a vállalkozó lesz a reklám-pad és az ebből befolyó jövedelem, 15 év után azonban a padok a város tulajdonába mennek át.

* **Postagyűjtőhely a Szent László-téren.** A posta és távirtda igazgatóság értesítése szerint a Szent-László tér 5 számú házban levő *Berkes* Mór féle üzletben *Berkes* Mór postagyűjtő kezelésében Nagyvárad 3. elnevezéssel 1905 márczius hó 1-én postagyűjtőhelyet létesít az igazgatóság mely a postagyűjtőhelyekre előírt teljes működési körben áll a község rendelkezésére.

* **Kocsigyár.** A régi *Bodánszky*-féle eddig is jó hírnévnek örvendő kocsigyárat kitűnő szakemberek vették át, kiknek minden igyekezetük oda irányul, hogy azt olyan mértékben fejlesszék, mely a legmagasabb igényeket is képes legyen e téren kielégíteni. Felhívjuk olvasóink figyelmét a cégnek lapunk mai számában közölt hirdetésére.

* **A köhögés** rendszerint csak csekélységnek tekintetik, mely nem igényel alaposabb gyógykezelést. Pedig épen a köhögés érdemli a legnagyobb gondosságot, mert mint azt számtalan orvos megfigyelése igazolja, a köhögés ha egy hétnél tovább tart, rendszeren a légzőszervek komoly megbetegedésének az előjele. Az előnyösen ismert *»Sirolin«* nevű szirupban a modern gyógytudomány egy kiváló szerrel rendelkezik ezen baj ellen, mely nemcsak a köhögési ingert csillapítja, de a köpetet is kevesbiti, esetleg egészen megszünteti. E mellett a *»Sirolin«* emeli az étvágyat és előmozdítja az emésztést.

* **Szűcs** *Laczi* kitűnően szervezett magyar daltársulatával folyó hó 16-án, csütörtökön kezdte meg előadásait — teljesen új műsorral — a **Szabó Gyula** Körözs-utcai éttermében, mely alkalommal színre kerülnek: *magán és pár jelenetek, egyvelegek, táncok és kacagató bohózatok.* *Pederdy* Vitos gyorsszobrász minden este más mutatványt produkál. A daltársulat legújabban kurucz nótákat ad elő. Tegnap érkezett meg a társulat új tagja, *Kovács* Ilonka. *Szűcs* *Laczi* igazgató *Vén* cigány című melodramát ad elő, melyet *Farkas* Imre az ismert nevű poéta írt. Legközelebb *Papp* Ferencz baritonista fog fellépni, ki annak idején *Dankó* Pista társulatának volt egyik erőssége. — *Családi műsor.* — Előadás kezdete fél 9 órakor. — 12 óra után nagy moulin *Rangé a la úsbudaván.*

* **Szőlőművelés.** Már többször volt alkalmunk megemlékezni a **Nagyöszön** létesített „**Millenium**“-telep szőlőoltványssaporítótelepről, a nagyszentmiklósi, knézi és pakázi fiókokkal királyi közjegyzői okiratokkal kimutattuk annak terjedelmét, üzembéességét, nagyságát, forgalmát és megbízhatóságát. Igazi fogalma ezen mintatelepről csak annak lesz, ki személyesen szerez meggyőződést ezen szőlőiskola nagyszertőségéről. Az 1896-ik évben még csak 200 négyszögöl nagyságu kísérleti telepből — amint arról mi is személyesen meggyőződünk — *Buding* Károly teleptulajdonos oly mintatelepet létesített, amelyhez hasonló kiterjedésű és berendezésű szakiskola széles az országban — sőt még az ország határán túl is — nem találjuk. Ott találjuk a fajtiszta óriási anyatáblákat, az ojtványiskolákat, dugvány- és zoldojtványiskolákat, a gyönyörű szebbnél-szebb termőveszőkkel. Rend, pontosság és csiny mindenben. Ott a szociális kérdés is gyönyörű megoldást nyer. Ezer és ezer munkás kéz kap állandó foglalkozást, ami másként nem is lehet, ha elgondoljuk, évente 15-20 millió számra természetnek amerikai vadveszők, gyökeres szőlőoltványok, dugványok és gyökeres szőlőoltványok. Amerikai rendszer szerint egyszerű vízemelővel, szélmotorokkal és vízművekkel az összes iskolák kereszttul-kasul artézi kutak módjára földalatti vízvezetékkel vannak ellátva és így a szárazság — amiben tavaly nekünk is nagy részünk volt — eme iskolákban hatalmát nem éreztetheti. Ezen gyakorlati és gyönyörű berendezés óriási öszegeket emészthet fel, de van is reményünk hozzá, hogy a szőlőszet iránt érdeklődők csakis ott fogják szükségletüket beszerezni, ami mindenestre oly keritulaajdonosok érdeke is, kik szép, egészséges, fajtiszta és tartós szőlőszeti termények és szőlőoltványok birtokába akarnak jutni. Amint a *Buding* Károly teleptulajdonos által szerkesztett képes nagy árjegyzékből — amely árjegyzék egy szőlőszeti mű számba vehető — mi meggyőződést szerezünk, az árak is oly alacsonyok, hogy azok olcsóság tekintetében minden más hasonló vállalatú teleppel a versenyt felvehetik.

IRODALOM.

Magyar Gazdák Szemléje.

A Magyar Gazdaszövetség kitűnő folyóiratának februári száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Választás után. K. K. I.: A czár, a bureanczátia és a nemzet. Kelemen: A magyar állam, a merkantilizmus és az agrarizmus. Szabó László: A német kereskedelmi szerződés. Dr. *Bodor* Antal: A kisbirtok hitelreformja. Dr. *Jankó* Miksa: Győr-Zámoly község monografiája. A gazdák és a külön vámtérület. Különfélek.

ÉRMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczktól fölfelé literes palackonként 70 fill.-jével házhöz szállítva kapható az

ÉRMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk cimkéje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: A szaharai konzul, új bohózat.

Szerda: A szaharai konzul, új bohózat.

Csütörtök: Hoffmann meséi, opera.

Péntek: Miniszter válság, új vigjáték.

Szombat: Miniszter válság, új vigjáték.

Vasárnap: délután: Charlie nénye; este: János vitéz.

A szaharai konzul. Dr Guthi Soma A szaharai konzul című bohózatának ma lesz a premiérje a Szigligeti színházban. A főszerepeket: E. Kovács Mariska, Verő Janka, T. Pogány, Hidy, Tóth Elek Krasznai, Tihanyi, Bérczi, Bogнар játszzák.

Hoffmann meséi. Holnap után, csütörtökön Hoffmann meséi opera kerüli színre a Szigligeti színházban, a hármasszó női szerepet Wlassák Vilma játszza.

A miniszterválság. Pénteken mutatja be a színház személyzete Berczik Árpád ki-tűnő vigjátékát a »Miniszterválság« a váradi közönségnek. A szellemes és aktuális vigjáték premiérje iránt már most is élénk érdeklődés mutatkozik.

EGYESÜLETEK.

A váradi-velencei Kath. Kör közgyűlése.

A váradi-velencei s váraljai Kath. Kör vasárnap délután, fennállásának első évfordulóján tartotta meg közgyűlését. Ez alkalomból a Kör tagjai nagy számban jelentek meg. A tisztviselői jelentések és számadásokból örömmel konstatalható, hogy az új kis Kör egészséges irányban fejlődik, s a próba évet fényesen kiállotta.

A közgyűlést d. u. 5 órakor nyitotta meg Gabrielly Lajos elnök lelkes beszéddel.

Azután felolvastatták az 1904. évi számlát, mely szerint a Kör bevétele volt 953 korona 83 fillér, kiadása pedig 933 korona s így a pénztári maradvány 20 korona 83 fillér.

Ez az anyagi eredmény annál szebb, mivel a Körnek számottevő jövedelmet hajtó játékok eszközei (billiárd, kugli stb.) még nincsennek s ilyeneket csak most készül beszerezni.

A választmányból alapszabály szerint a 4 első tag kilépvén közülök hármat és pedig Wallner Ferenczet, Papp Jánost és Ludvig Józsefet újból megválasztották, míg egy eltávozott tag helyére Vicsay Istvánt választották. Póttag lett Réti Dezső.

Darabanth Ferencz olvasta fel ezután titkári jelentését nagy figyelem közt, mely az egyleti év főbb eseményeit és eredményeit összegezi. A jelentés igazolja, hogy a Kör úgy erkölcsi tekintetben, mint anyagi szempontból is sikeresen tölti be nemes hivatását.

A közgyűlés az elnöknek, a tiszti karnak, választmányának s a vigalmi bizottságnak és Pálffy Béla hittanárnak, az ifjú Kör önzetlen és buzgó jóakarójának, jegyzőkönyvileg fejezte ki hálás elismerését fáradozásukért.

A gyűlés végére az egylet titkára egy kellemes meglepetést tartogatott, bejelentve, hogy a Kör muzsikusként alakult, mely talentumos műkedvelőkből áll s az egylet multságain és ünnepélyein működni fog.

A derék eszmét a jelen voltak nagy éljenzéssel fogadták.

A Kör első házi ünnepélye márczius 5-én lesz megtartva.

A magántisztviselők egyesülete. Vasárnap délután tartotta meg III-ik évi rendes közgyűlését a tagok szép számu részvétele mellett. Az új tisztikar a következőleg alakult meg. Elnökké nagy lelkesedéssel egyhangulag ismét Fényes Manó alelnökké Chmarer Izidor Aulavf János Fleischhacker Hugó, főtitkárnak Weisz

Lajos és titkárnak Weisz Mózsi lettek megválasztva. Mánagyok lettek Vámos Miklós és Fried Dezső, pénztáros Rácz Jakab, ellenőr Grósz Ignác, jegyző Vas Andor, aljegyzők Kurländer Dezső, Weisz Farkas. Könyvtárnok: Brand Hugó, Glück Gyula. Választatott ezen kívül egy 3 tagból álló számvizsgáló bizottság és 48 tagu választmány.

Gyűlés az Orvosegyeletben. A »Biharmegyei Orvos-Gyógyyszerész- és Természettudományi-Egylet« holnap, szerdán, márczius hó 1-én délután 5 órakor a bábaképző-intézet tantermében szakülést tart.

Igazságszolgáltatás.

Rablógyilkos cigányok.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

Még mindenkinek élénk emlékezetében van az a galád rablógyilkosság, melyet négy cigány hajtott végre a Fugyivásárhely felé vezető országúton. Egy szegény védtelen fuvaros embert *Labancz* Jánost támadtak meg s nem elégedtek meg azzal, hogy kirabolták, még ráadásul életétől is megfosztották a könyörtelen állapotberek.

A nagyváradi királyi törvényszék mint esküdtbiróság tegnap gyűlt össze, hogy letárgyalja a borzalmas hümpört.

A tárgyalás lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Csulyok Béla dr, elnök, délelőtt háromnegyed 10 órakor megnyitva a tárgyalást s elrendelte a vádlottak elővezetését.

Négy szuronyos börtönőr kísérte be a terembe a gyilkosokat a hallgatóság nagy érdeklődése közepette.

A vádlottaknak először az általános kérdésekre kellett felelniök.

Elsőrendű vádlott: *Rostás* János. Az általános kérdésekre elmondja, hogy 30 éves, görög keleti vallásu sármunkás; irni, olvasni nem tud. Két évvel ezelőtt lopásért nyolcz hónapi börtönbüntetést kapott.

Másodrendű vádlott: *Lakatos* Máté, 50 éves, görög kath. vallásu, nős, családos ember. Irni, olvasni nem tud. Lopásért két évig ült a nagyenyedi fogházban.

Rézműves Imre a harmadrendű vádlott, 22 éves, görög keleti vallásu, büntetlen előéletű, uő, vályogvető, ki sem irni, sem olvasni nem tud.

Rézműves Sándor negyedrendű vádlott, 42 éves, görög keleti vallásu, nős, családos agyagmunkás; irni, olvasni nem tud. Orgazdaságért már egy ízben büntetve volt.

Lakatos János ötödrendű vádlott, orgazdaság büntetvével van vádolva, a most rabolt holmikat testvére Máté az ő háza tövében ásta el, tudta és beleegyezésével, 60 éves, róm. kath. napszámos, nős, családos. Egyszer már büntetve volt lopásért.

Az öreg büszkén mondja, hogy 12 éven keresztül szolgált a hazát s a porosz háboruban ellőtték a lábát.

A vádlottak személyazonossága megállapítása után az esküdték kisorsolására került a sor.

Elnök: Dr Csulyok Béla. Szavazó bírák: Korn Lajos és Biszterczky Elemér. Közvádoló: Dr Nagy Géza kir. alügyész. Védők: Papp János, Kabos Béla dr. Barta Dezső dr és Fanta Adolf dr. Jegyző: Nagy János.

Rendes esküdték: Jakab József, Csordás Alajos, Urbanovszky Lajos, Csathó Gyula, Juricskay Ákos, Vargha Pál, Govrik Kálmán, Mezey Mihály, Bereczky Lajos, Zámory László, Karger Sándor és Bozsik István.

Pótesküdték: Kovács István és Oláh György.

Rostás beismerése.

Az elsőrendű vádlott a következőleg adja elő a dolgot:

A kérdéses napon bejöttem Váradra, hogy

itt egy katonavárosi szabónál elzalogosított ruhadarabomat kiválttam. Tolla hoztam be magammal s azt itt 1 forint 60 krajczárért eladtam. Összes pénzem 2 forint 60 krajczárból állott Rézműves Sándornak és Imrének is volt pénzüik, mert ők is vásárolni jöttek be Nagyváradra, mint én. Vásárlás után a megmaradt pénzüinkből pálinkázni kezdtünk. Délelőtt 10 órakor fogtunk hozzá a pálinkázáshoz a Sternberg-féle korcsmában, hová elszoztuk vinni az olyan ruhánkat, mely ér valamit, Rézműves is fizetett egy fél liter erős seprő pálinkát én is. Lakatos Mátéval Sternbergnél találkoztak össze. Addig még nem ismertük egymást; sohasem loptunk együtt. Lakatos Máté, mikor kijöttünk a korcsmából, azt tolmácsolta, hogy menjünk nézzünk meg egy bótot, melybe majd be fogunk törni az éj folyamán s kiraboljuk. Délután két órakor történt ez az összebeszélés s bizony egyikünket sem kellett az öreg Máténak sokáig a bünre csábítani; mentünk utána minden ellenvetés nélkül. Az ablakot akartuk kiszedni a falból, de én lebeszéltem a társaimat a betörésről, mert tudtam, hogy a bót gazdája tud cigányul s ha beszélni fogunk, ránk fog ismerni. A bótól egy liter seprőt vett az öreg Máté s azán kimentünk a Volfi-erdőbe. Ott a korcsmába betértünk vizet inni. Mikor kifelé jöttünk, azt vettem észre, hogy Lakatos egy kaszanyelet akar ellopni.

Én megszidtam érte Mátét s aztán magammal vittem a kaszanyelet, melyet elakart lopni az öreg. Lakatos Máté mivel a bót betörés eszméje nem sikerült, azt tanácsolta, hogy menjenek ki a *telegdi országútra* s ott ha majd sötétedik álljanak lesbe s az arra jövő vásárosok szekereiről lopjanak le, amit csak tudnak. Mikor megbeszéltek a tervet, kimentünk az országút mellé s ott lehevertünk a fűbe s aludni kezdtünk. Mikor beesteledett s jöttek a szekerek mi a jobboldali árokból néztük az elvonulásukat. Végre egymagában jött egy szekér, telerakva mindenféle portékákkal.

Elnök: Magánál volt akkor még a kaszanyél?

— Igen.

— Nem gondoltak arra, hogy ha majd valakit megtámadnak, ellenállásra találjanak?

— Nem gondoltunk.

— De maga sem gondolt?

— Én sem. Mikor megláttuk a szekeret, hárman utánna sompolyogtunk s lopkodni kezdtünk róla mindentelét. Rézműves Imre nem volt már akkor velünk. Az ember egyszerre észrevette, hogy lopjuk a portékáit. Ekkor mind vissza maradtunk és arról kezdtünk tanácskozni, hogy vajjon fölismert-e bennünket a kocsis. Utánna szaladtunk s megkérdeztük tőle, hogy mik vagyunk? Ő erre azt felelte, hogy oláhok, mint ő, később mikor tovább is loptunk szekereiről, hátraszólt, hogy halljátok-e cigányok? Eleget loptatok már, hagyjatok nekem is valamit. Mi megijedtünk, hogy felismert bennünket s Lakatos Máté tanácsára hamarosan elhatároztuk hogy megöljük a kocsisat. Lakatos Máté megállította a kocsisat s ráparancsolt a kocsisra, hogy szálljon le a szekérről. A kocsis eleget tett Lakatos kérésének s leszállott a kocsirol.

Az öreg Máté ebben a perczen hátulról megragadta a kocsisat és a földre teperte. Az ember könyörgött, rimázkodott az életéért, de mi nem kegyelmestünk neki, habár ő azt mondta, hogy nem bánja, ha mindenét elvisszük ami a szekeren van. Rézműves Sándor rátérdelt a kocsis mellére, Lakatos Máté megfogta a fejét s én erre elővettem a *bicskám*at és elvágtam a kocsis nyakát.

— Milyen késsel vágta el a nyakát a szerencsétlennek?

— Egy rossz, életlen késsel, mely ott fekszik a nagyságos elnök ur előtt.

— Hány vágásra vágta el a gégejét a kocsisnak?

— Két, három vágásra.

— Nem volt több?

— De lehe:ett tiz, tizenöt huzás is, mert nagyon sokáig nyiszáltam a torkát, míg keresztül vágtam. Lakatos Máté és Rézműves Sándor

levágták a kocsis lábáról a csizmát, hogy majd abból maguknak bocskort készítsenek. Lakatos elvette az erszényt is a kocsisól, melyben 2 fillér volt s nekem adta ide. Mikor már meghalt az ember, leemeltünk a szekéréről egy ládát, kiszedtünk belőle annyi holmit, amennyit csak hárman elbirtunk vinni. Mikor már jól felpakoltuk magunkat, a holttestet feltettük a kocsi s aztán a lovak közé csaptunk, úgy hogy azok elragadták.

A gyilkosság után kimentünk a műtrágya gyár mellé s ott négy részre, testvériesen elosztottuk a kendőket, a gyócsot és az élelmi szereket is. Reggel mentünk haza a kérdéses éjszaka után s otthon elástuk a rablott holmikat s aztán ismét Váradra jöttünk.

Csulyok elnök kereszkérdésekkel iparkodott a vádlottból kivenni a vallomást, arra nézve, hogy a gyilkosságban Rézműves Imre is részt vett. Rostás a sok faggatás után ingadozni kezdett és végre azt mondja:

— Voltak a gyilkoságnál mások is — csak Imre nem volt jelen; Rézműves ártatlan a dologban, a tervről sem tudott semmit. Emellett megmarad továbbra is.

— Hová tette a kést, melylyel az áldozatának a nyakát elvágta?

— Másnap reggel elmentem Sternberghez pálinkázni s ott a padozatba szurtam a véres kést és eltörtem a pengéjét s aztán az utcán levő folyóka hidja alá dobtam, hol a rendőrség emberei meg is találták.

— Más is megvágta a meggyilkolt kocsis?

— Nem a többiek csak fogták, míg én a nyakát nyiszáltam a rossz bicskával.

Rostás János kihallgatása után az elnök öt percze felfüggesztette a tárgyalást.

A teraszvő vallomása.

Szünet után az elnök Lakatos Máté vádlottat hallgatta ki, a ki bűnösségét csak annyiban ismeri el, hogy ő szedte le a szekérről a portékát, mikor már a kocsis megölték különben ezeket adja elő:

Mikor lopkodtak a kocsirol, a kocsis visszafordult és azt mondta: Elég lesz már cigányok, hagyjatok nekem is valamit. A kocsis beszédére nagyon megijedt Rostás és azt mondta, hogy öljük meg a kocsis, mert ha feljelent bennünket nagy bajunk lesz. Én le akartam beszélni társaimat a gyilkosságról, de ők hajthatatlanok maradtak. Mikor lehúzták a kocsis a szekérről én megakartam őket akadályozni a gyilkosságban, de Rostás engem is megütött. Rézműves Imre rátérdelt a kocsis mellére, Rostás pedig elvágta a nyakát.

— Rézműves Imre tehát ott volt a gyilkoságnál.

— Ott instálom alá, ő segített legjobban Rostásnak. Én csak már a holmiból kaptam. A gyilkosság éjszakáján a bátyámhoz mentem aludni és a kunyhója tövében elástam a portékámat. A bátyámnak is megmondtam, hogy lopott holmikat hoztam, de arról nem szólottam, hogy embert is öltünk érte.

— Tehát akkor maga is részt vett a gyilkosságban.

— Én nem vettem részt, csak láttam. A rablott holmikat Sternbergnek adtam el s megmondtam neki, hogy loptuk. Ő elfogadta s pálinkával fizetett ki engem.

— Azt mondják ám, hogy maga eszelte ki a tervet a gyilkosságra s maga rántotta le a kocsis a szekérről.

— Ez nem igaz! Esküszöm rá.

— Ne esküdjön, hanem a kérdésre feleljen! Maga indítványozta a kocsis megölését.

— Nem én indítványoztam; erővel vittek oda.

— Majd szebesíteni fogom Rostással s az bizonyítani fogja, hogy maga eszelte ki a gyilkosságot.

Szembesítés.

Szünet után az elnök szembesítette az első és másodrendű vádlottat. Lakatos szemébe mondta Rostásnak, hogy Rézműves Imre is részt vett a gyilkosságban. Rostás viszont azt állította, hogy Lakatos eszelte ki a rablógylkosság tervét.

— Nem igaz! — mondta Lakatos.

— Miért hazudol — felelé Rostás — az ördögnek, mikor már úgy is az övé leszel.

Lakatos: Gazember! te mondd ezt nekem, mondta az érzékenykedő vádlott.

— Hisz te rántottad le Máté a kocsis nyakánál fogva!

— Nem igaz.

— Mikor a gyilkosság tervét felvetted, nem így beszéltél.

— Akkor részeg voltam.

— Olyan mint én — teletle Rostás.

— Ne tetted magad, hisz együtt beszéltük meg, hogy megöljük a kocsis.

Déli 1 órakor a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta az elnök.

Delután.

Először Rézműves Imrét hallgatták ki. Tagadja, hogy a legkisebb része is lett volna a gyilkosságban. Azt azonban elismeri, hogy a rablott holmiból ő is kapott részt.

Rézműves Sándor elismeri, hogy segédkezet nyújtott a rablógylkosságban.

Azt vallja, hogy a rablás tervét Lakatos Máté eszelte ki s mikor a kocsis megismerte, hogy ők cigányok, akkor is Lakatos indítványozta, hogy öljk meg. Rostás János a nyakát vágta el a vádlottnak, én a lábát fogtam, Lakatos Máté pedig lerántotta a földre s a fejét tartotta, hogy ne mozogják meg a rossz késsel a nyakát vágják. Az egész dologban főbűnösnek Lakatos Mátét tartja.

Lakatos János, ki orgazdaság büntetével van vádolva, elismerte, hogy volt tudomása arról, hogy öcsse, a rablott holmikat az ő háza tövében ásta el. Neki azonban azt mondta az öcsse, hogy azokat csak lopták és nem rabolták. Nem jelentette fel a bűnösöket, legteljebb ez a bűne, de ezt testvérel szemben nem tehetette.

A vádlottak kihallgatása után este 8 órakor az elnök ma délelőtt 9 órára halasztotta a tárgyalás folytatását.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Márcz. 2. Az Otthon táncestélye a Sasban.

Márcz. 4. A V.-velencei Polgári kör bálja.

Márcz. 4. Tiszti bál a Csarnokban.

Az Otthon hangversenye.

Élénk érdeklődés mutatkozik a közönség körében a nagyváradi tisztviselők Otthona által rendezendő hangversennyel egybekötött táncestély iránt, mely csütörtökön este fog a Sas termeiben lezajlani. A hangverseny műsora ötletesen van összeállítva. Tárogató, zongora, hegedű, czimbalom szólók, ének számok és főként a fővárosi poétának, Farkas Imrénnek fellépte; Fényes Mártha is már kedves ismerőse közönségünknek és eddigi szereplései folytán szinte belopta magát közönségünk tetszésébe Szurka Ilonka urleány cigány zene mellett fog énekelni, Mezey Gyula joghallgató, a kedvelt tárogató művész, Kurczmann János fiatal pénzügyi tisztviselő zongora játéka, aki mint zeneszerző is hírnévre tett szert saját szerzeményű rhapsodiáját és Grieg egyik concert darabját fogja előadni és Persz Ferencnek művészi czimbalom játéka, mind hozzájárulnak a siker biztosításához. A rendezőség a meghívókat már elküldte, aki azonban meghívót nem kapott volna, bár arra igényt tart, ez uton kéri, hogy sziveskedjék ebbeli igényét vagy az Otthon bármelyik tagjának vagy magában a helyiségben (Áldás-utca Giraud ház) bejelenteni a mikor is a meghívó azonnal el fog küldetni.

TÁVIRATOK.

A király Budapestre jön.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.)
Ő felsége legközelebb több politikust meg akar hallgatni a válság megoldása végett.

A király ezért a legközelebbi napokban még nem tudni biztosan hogy mikor a fővárosba utazik.

Osztrák hang a magyar viszonyokról.

Bécs, február 27. (Saját tud. táv.)

Az urak háza mai ülésén az ujoncz javaslatot tárgyalták második felolvasásban. Az előadó kérte a mágnásokat, hogy fogadják el a javaslatot. Anesberg elnök azt hiszi, hogy ebben a kérdésben különböző felfogásuk van az embereknek. A közös hadsereggel az összmonarchia sorsa van biztosítva s azért igen fontosnak tartja az intézményt. A hadseregnek föltétlenül egységesnek kell lenni véleménye szerint, mert csak úgy képes megóvni nagyhatalmi állásunkat. A császár irányítja a hadsereget s az a vezényleti nyelve, amit a császár az egységesség érdekében jónak lát. 1903 óta azonban nem olyan szilárd alapon nyugszik a közös hadsereg, mint eddig, mert Magyarország részéről az erőszak politikája kapott lábra az ellenzék körében s a királytól nemzeti engedményeket követelnek.

Bármilyen kevés legyen is ez a nemzeti engedmény, mégis rovására van a közös hadseregnek. A múlt évben összeült delegációnak véglegesen el kellett volna döntenie a hadsereget érdeklő dolgokat.

Ausztria a 67-es alapokhoz ragaszkodik, Magyarország politikai viszonyainál fogva nemzeti hadsereget kér. Hogy mi lesz a vége a hadsereg kérdés megoldásának, azt nem tudjuk. A különválásra vezet a hadsereg egységének megbontása s akkor gyöngébbek leszünk. Az egységes sereg minden ellen megvéd. Az ilyen politikai viszonyok mellett azonban nem lehet a hadsereget fejleszteni, mert hol az egyik, hol a másik ország tagadja meg az ujonczot, vagy a fenntartási eszközül tagadja meg a hadseregtől.

Ostromállapot Békés-Csabán.

Budapest, febr. 27. (Saját tud. táv.)

Békés-Csabá ma délután egy kétszáz főből álló tömeg a főjegyző ablakai alá vonultak és kenyeret és munkát követelt. A főjegyző nem tudott mit válaszolni a kérésre. Mivel nem távoztak a tömegből s a nép jobban kezdett érdeklődni, ezer főre szaporodott a munkások száma. A munkaközvetítőben több, mint ezer munkást keresnek és csak 24 jelentkezett munkára.

Achim András képviselő kihívó hangon utasította rendre Zeiler főszolgabíró, ki rendet akart csinálni a zavargó tömeg között. A képviselő beszédet intézett a néphez, melyben lázadásra hívta fel őket. Több vezető embert letartóztattak, mikor a rendőrség kitakarította a város-háza előtti levő teret.

Achim ellen a hatóság elleni erőszak, lázadásra való fölhívás miatt, eljárást indítanak s kikérik őt a képviselőháztól. Egy zászlóalj katonaság állandó készenlétben áll, mert még nagyobb mérvű zavargástól lehet tartani.

Osztrák urakháza.

Bécs, febr. 27. Az osztrák urakházának mai ülésén három különböző párt tagja felszólt és pedig egyértelműen Magyarország ellen irányuló élel. A szónokoknak Gautsch miniszterelnök válaszolt. Az urakháza napiredjén az ujoncjavaslat volt.

A háboru.

Berlin, febr. 27. Frigyes Lipót herceg tegnap este Genuába utazott, hogy Kelet-Ázsiába utazzék.

London, febr. 27. A »Daily Telegraph« jelenti Tokióból: A japánok eddig összesen 41 hajót fogtak el, amelylyel Vladivosztkot akarják elérni.

London, febr. 27. A Reuter-ügynökség tudósítója az orosz főhadiszállásról azt jelenti Senkingen át, hogy a harczenen Csilitól nyugatra folytatják a küzdelmet. A legszélső keleti szárnyon a japánok elfoglalták a legszélsőbb orosz állásokat. Most a fővédelmi állást is fenyegetik. A támadás heveségéből arra következtetnek, hogy Nogi tábornok a port-arturi tűzérsséggel erősített japán haderő vezére. Negyven sebesült ma Mukdenbe érkezett. Négy száz megérkezését holnapra várjuk. Más jelek is mutatnak arra, hogy nagy harc folyik. Egész nap borzasztó hóvihár dühöngött.

London, febr. 27. A Standard jelenti New-Yorból: Takahira helyi japán követ határozottan kijelentette, hogy sem japán, sem ő a béketárgyalásokban részt nem vesznek. Másfelől nem vonják kétségbe, hogy egy magánbeszélgetés tartalmát, a melyet Roosevelt elnökkel folytatott, Pétervárra távirati uton jelentették. Az oroszoknak a japánok jobb szárnyára irányuló folytonos tevékenységéről mindenféle híreket hallani. Azt hiszik, hogy ez a tevékenység valószínűleg színelte hadműveletekből áll a főhadisereg visszavonulásának fedezésére.

Az orosz forradalom.**Összeütközés a sztrájkolók és a rendőrség között.**

Budapest, február 27. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy Rigában a sztrájkoló vasuti munkások összeütköztek a rendőrséggel. A nép fegyverekkel volt felszerelve s többet megsebesített a rendőrök közül. A rendőrség katonai segítséget kért és csak így lehetett némileg korlátozni a forrongó népet pusztításában. A katonaság, melyet a szomszédos városból kértek, megérkezett, de nem sok hasznát tudják venni, mert az orosz hadseregben már benn van a forradalmi szellem. Nikoli rendőrfőnököt meggyilkolták. A tetteseket még nem sikerült elfogni.

Szergiusz gyilkosa.

Budapest, február 27. (Saját tud. táv.) Szergiusz nagyherceg gyilkosa mai kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy ha március elejéig nem ad engedményeket a csár, akkor ki fog ütni egész Oroszországban az általános sztrájk

A munkásoknak van elég pénzük s úgy fel vannak fegyverkezve, hogy az általános sztrájk bárminő következményeitől sem riadnak vissza. Egész Oroszországban forradalmi levegő van s csak szikrát kell dobni a nép közé, rögtön kitör a revolúció legrettenetesebb módon. A forradalmi párt nem a csár, de nagyherceg ellenes, mert a nagyhercegeknek köszönhető, hogy Oroszország még ezideig nem kapott alkotmányt. Ha még sokáig késni fog az orosz kormány, az összes nagyhercegek Szergiusz nagyherceg sorsára jutnak.

Budapest, február 27. (Saját tud. táv.) Bakuból jelentik, hogy a város elé a kikötőbe

több ágyunaszádot állítottak. Ma a városban általános lesz a forradalom akkor a hajóknak bombázni kell majd a várost melyben jelenleg 4000 forrongó van.

Zsidó üldözés.

Budapest, február 27. (Saját tud. táv.) Tagodiziában utcai forrongás volt tegnap, melyen valaki elkiáltotta magát, hogy üssük a zsidókat. A nép a zsidók boltjait feltörte s aztán rabolt kénye kedve szerint. Harmincezer zsidót megöltek.

NYILTTÉR.**Értesítés.**

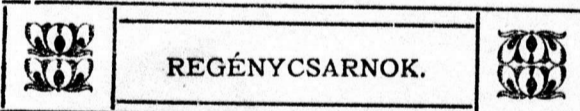
Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint ismét egy első rangu üzletet sikerült megvennünk, melyet **e hó 22-től** kezdünk elárusítani.

A raktár a következő cikkekből áll: 500 valódi Norbert Langer és Regenhart-féle Rumburgi vásznak, ajour asztal-neműek, garniturák és zsebkendőkből. 120 és 140 czmtr. széles gyapjuszövetekből Blous, Pongis és Louisin-selymek, Czérna ruha-zephirek. Francia battistok, gyapju delainek, voilok, csipkék, applicatiók, ágy garniturák, férfi-ingek.

Mindezen cikkek a legjutányosabb árakban bocsájtjuk a vevőközönség rendelkezésére és saját érdekükben történik, ha bevásárlásaik előtt dusan felhalmozott raktárunkat megtekintik.

Teljes tisztelettel

Kohn Márton és Tsa,
Kossuth-Lajos-u. Füchsl-palota.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

Angol regény.

— Hohó, Tom ur, élsz még? — kiáltá Algy, a méltóságos komolyságu állatot felkapva. — Nénikém, az már bizonyos, hogy ez a dög elég jól érzi magát.

— Algernont — kiáltá a nagynéni szigoru hangon, mialatt a macska felborzolt szőrrel, köpködve és morogya elszaladt.

Chartres kisasszony nagyot sóhajtott s legyezni kezdte magát. Penelop nevetett, Graham szintén, mert igazán komikus volt, hogy a macska, gyors menekülése közben mennyire megfélekedezett méltóságáról.

— Tom és én régóta ellenségei vagyunk egymásnak — jegyzé meg Algy nevetve. — De szükséges is, hogy valamit elvegyek uraságából, mert már azt hiszi, hogy az egész ház az övé. Gyere Graham, siessünk, mindjárt itt az ebéd ideje.

— Vajjon gondol-e rá valaha Algernon, hogy többé nem oskolásgyerek? — sohajtá a nagynéni, a mint az Algy vidám hangja menetközben lassan elhalt. — És Penelop, te se vagy sokkal különb nála; sőt felbátorítod azzal, hogy bolondozásain olyan jóízűket nevelsz.

— Higye el néném, nem tehettem róla,

hisz Tom olyan nevetséges volt — válaszolá Penelop.

A Chartres kisasszony szempillái ismét lecsukódtak. Az, hogy miért örül Penelop oly nagyon annak, hogy lármás játszótársa, Algy megérkezett, megfeszíthetetlen rejtély volt előtte. Az ő élete már nem állt egyébből, mint igazi vagy képzelt bánatmaiból, egy kis kötésből, házi orvosának vagy a lelkésznek a látogatásából s változatosság kedvéért egy-egy új regény izgalmaiból. Semmiképp sem tudta megérteni, hogy Penelop ezzel nem éri be.

— Penelop, te nem mégy öltözni? — kérde, midőn látta, hogy Penelop még mindig a tűzhelynél áll s összetett kezekkel, mosolygó szemekkel s vidám arccal néz a tűzbe.

Penelop a kandalló felett levő órára pillantott.

— Szent Antal! tíz perc múlva ebédelünk! — mondá — nem is gondoltam, hogy ennyire megkéstem!

Ezt mondva, kiszaladt a szobából s oly gyors léptekkel ment fel a lépcsőkön, hogy a nénye csak úgy nyögött boszuságában.

Tom pedig, miután meggyőződött róla, hogy szabad a tér, büszkébben, mint valaha, de megsértett méltósággal újra a szobába jött s urnője mellett ünnepélyes komolysággal helyet foglalt.

Éppen csengettek, midőn Penelop hattyuprémmel szegélyezett, kék kashmir ruhában lefutott a lépcsőn. Graham százados, a ki látta, azt mondta magában, hogy ragyogóbb szépséget soha életében nem látott. — A csengetésre Chartres ur is előkerült s Peneloppal együtt lépett a szobába. Egészen olyan volt, mint Algy, csak hogy a haja szürke és különben is látszott rajta az öregség. Arcán ugyanaz a jó kedélyű, gondtalan kifejezés ült.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A bihari háziipari s kosárfonó tanfolyam berekesztése kiállítással. Bihar közönségben igen szép sikerrel záródott be tegnap a kereskedelemügyi miniszter támogatásával tartott háziipari s kosárfonó tanfolyam, aminek nyílt bizonyítéka a tanfolyam berekesztésének ünnepies színezetet adó kiállítása volt. A kiállításon a kereskedelmi miniszter képviselőjében Nagy Márton központi főszolgabíró jelent meg s ő rekesztette be a tanfolyamot. Lelkes beszédben mutatott rá a háziipar fontosságára, s az elért szép eredményre, köszönetét fejezve ki Pósfay Sándor gazdasági szaknárnak, ki a tanfolyamot vezette.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905. febr. 27-én

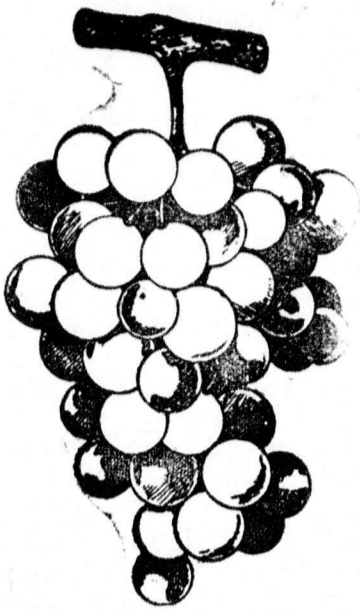
Magyar aranyjáradék 4%	—	—	118.90
Magyar koronajáradék 4%	—	—	98.20
Magyar koronajáradék 3 1/2%	—	—	89.45
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	98.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcson	—	—	219.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson	—	—	172.—
Osztrák járadék papirban	—	—	99.90
Osztrák járadék ezüstben	—	—	100.30
Osztrák járadék aranyban	—	—	119.50
Osztrák korona járadék	—	—	1.00
1860. oszt. államsorsjegyek	—	—	157.75
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	16.38
Magyar hitelbank részvény	—	—	79.2—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	—	—	67.950
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	65.475
20 frankos arany (Napolendor)	—	—	19.6
Német birodalmi márka	—	—	11.717
London vista	—	—	24.015
Páris vista	—	—	95.25
20 márkás arany	—	—	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses
jelzálogkölcsonöket

nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

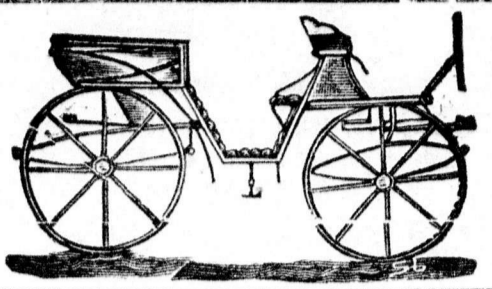
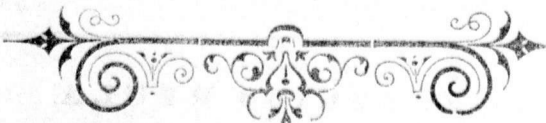
Ellogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5°-OS** kamatot fizet.

Eiönyös feltételek mellett leszámítól váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a **Bodánszky Lipót-féle** (Szilágyi Dezső-utca, dr. Adorján ház

mellett) 30 év óta fenálló **kocsigyárat** átvettük s ezt saját személyes felügyeletünk mellett **Bodánszky Lipót** utódai cég czimjegyzésén tovább vezetjük.

Raktáron tartunk mindenféle új kocsioat, u. m.: **fedeles, fedeletlen, üveges, landauer, landolet, Esterházy, bördás, paszket, kucsir, magánhajtó, sandlaufer** és még többfélélt.

Elvállalunk mindenféle javításokat, úgy mint **kerékgyártó, kovács, szatler, fényező** munkát leggyorsabban elkészítve.

Régi kocsikat javítunk és egészújra is kicserélünk.

Külön lovasatoló osztály, mely a cég egyik okle-

○○○ véllel bíró tagja felügyelete alatt van ○○○

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk tisztelettel:

BODÁNSZKY LIPOT cég utódai.

Tanulók felvételnek fizetés mellett.

Erdélyi fajalmák

kaphatók, ugymint: **Batul, Ranet Sívári és pogácsa alma**. Kilója: 12, 14, 18, 20, 24 krajczárért. Viszont-elárusítók árendjében részesülnek.

Raktár Színház-u. (dr. Adorján ház), és **Teleki-u. 24. sz.**

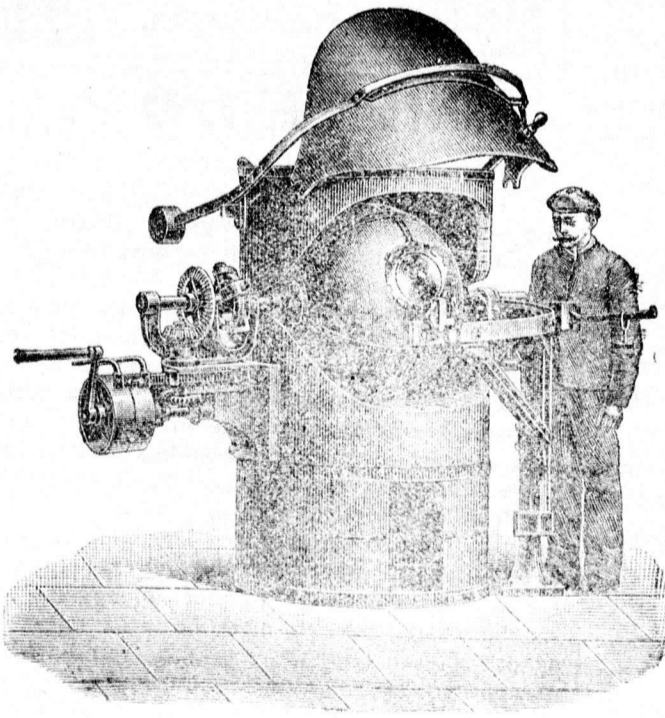

Kiadó lakás.

Nagyvásár-tér 60. szám alatt (volt Mandl-ház) első emeletén 5 szobából álló lakás melék-helyiségekkel 1905 május 1-től, továbbá a **Lukács György u. 6. szám**, (volt Rómer házban) 2 szobából álló garcon lakás mindenóra kiadó.

Ertekezhetni a **Polgári takarékpénztárnál**.

Első nagyváradai szabadalmazott gőz kávépörköldé.

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeinek minden tekintetben megfelelő és a **háziasszonyok könnyebbségére szolgáló**

gőzkávépörköldét

állítottam fel, hol is mindennap különféle **különleges kávéfajok** összetételéből a legfinomabb kávévegyüléket állítom elő. Gondoskodtam arról is, hogy a pörkölés után minden idegen szag, hogy hozzá ne férhessen, erre a célra szabadalmazott **légmentes tartályt** szereztem be, különböző fajok elhelyezésére, melynek megtekintésére felhívom a n. é. közönséget.

Egyuttal szives tudomásul adom, hogy több külföldi céggel nagyobb vétel után azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármely **külföldi**

céggel versenyezhetek úgy árban, mint áruban: **tea és rumban**. Teát különként 5 koronától kezdve, rumot pedig literenkint 2 koronától feljebb. Továbbá a bőjtí idényre mindennemű **sajt és hal**, — **hidrgen ütött lenmagolaj** **carfiol** és **mindennapi feiss vadsertés** kapható.

Arjegyzék kívánatra ingyen!

KÁDÁR JÁNOS, fűszer és csemege üzletében.